

fra de to Godseiere, der have gjort Tilbud i saa Henseende, nemlig de Herrer Tesdorff og Valentiner, før at de have lært Drainingen, og saaledes paa denne Maade søge at virke til, at de erholde Interesse for at lære den grundigt. — Med Hensyn til Landvæseninstituttet paa Skibbildgaard har jeg Intet at tilføje til, hvad den ærede Ordfører før bemærkede; Ministeriet frasalder den Bevilling, der her er begjært. Men jeg skal med Hensyn til den almindelige Yttring om, at Landvæseninstitutter ikke fortjene nogen Understøttelse af Staten, da Landbohøjskolen maatte kunne optage den Underviisning, som det er disse Institutters Hensigt at give, dog bemærke, at Loven af 8de Marts 1856 i sin § 4 udtrykkelig forudsætter, at Landbohøjskolen kun kan modtage saadanne Elever, der have en Fordannelse, og det vil vistnok være meget vanskeligt at tilveiebringe den Fordannelse, der saaledes er en ligefrem Fordring fra Landbohøjskolens Side, naar samtlige saadanne Institutter, som det paa Skibbildgaard, falde bort, eller naar Staten aldeles unddrager dem sin Understøttelse. — Hvad Udsiftningen af Jorderne paa Nøms Sønderland angaaer, da have Beboerne i Frd. af 13de April 1781 et ligefremt Krav paa at fordre Fællesjorderne udsiftede. Der er i den Henseende udført en Landvæsencommissionsforretning, hvis Kjendelse af Indenrigsministeren er bleven stadfæstet, og denne Kjendelse giver ligeledes Ret til Udsiftning. Det er ganske vist, at en stor Deel af Beboerne have været meget stærkt imod Udsiftningen og troet, at den vil være dem mere til Skade end til Gavn; men naar der i Lovgivningen findes en Ret til at forlange Fællesjorderne udsiftede, saa forekommer det mig at være i sin Orden, at de, der begjære en saadan Udsiftning, ikke have gjort nogen ubeføiet Begjæring, og at det derfor ikke er ganske billigt, hvis man vil uddele den Sum, som der maatte blive vedtagen af det høitærede Thing, alene til dem, som have protesteret mod Udsiftningen. Hvorvidt der i det Hele taget fra Statens Side er Anledning til at bevilge en Sum til bemeldte Udsiftning, er et andet Spørgsmaal; men i den Henseende skal jeg dog bemærke, at Agerbruget paa Nøms er i høi Grad tilbage, og

vil vistnok i lang Tid ikke kunne staa dem, der nu begjære Udsiftning, Udbytte for de Omkostninger, de maae anvende paa den. Der er, saavidt jeg erindrer, omtrent 4,000 Tdr. Land med 54 Tdr. Hartkorn, hvoraf det viser sig, at Jorden ikke kan være synderlig god til Agerbrug. Der er fra de nævnte Beboere paa Nøms oprindelig begjæret, at Staten skulde understøtte den med et Beløb af 1,500 Rd., idet Udsiftningsomkostningerne vilde anbringe over 2000 Rd. Ministeriet har troet, at det maatte indskrænke Beløbet til Halvdelen af den sidstnævnte Sum, men indskrænkes denne endnu hyderligere, saaledes som det ærede Udvalg har foreslaaet, saa frygter jeg for, at det næsten bliver umuligt at komme til nogen Udsiftning — og en saadan vilde dog maaskee kunne hjælpe Den. — Med Hensyn til Bevillingen af de 2000 Rd. til Provst Krarup og Lieutenant Busch, skal jeg bemærke, at denne Sag her i Salen af en æret Taler (Tillisch) er saa udførlig omtalt, at jeg i det Væsentlige kan henholde mig til, hvad han har sagt. Det forekommer mig klart, at det absolut henhører til Landvæsenets Fremme at søge indført en forbedret Gjødningsmethode, hvilken Hensigt disse Anlæg have havt. Der er i den Henseende udiist saa megen Interesse for Sagen, at det forekommer mig, at der er nogen Grund til at bevilge det, der er forlangt; jeg mener imidlertid, ligesom det ærede Udvalg, at man ikke kan bevilge det som en Toldgodtgjørelse, men det er heller ikke forlangt; man har kun brugt dette Moment som et Udgangspunkt, som en Grund til at foreslaae denne Sum af 2000 Rd., fordi dette Beløb tilnærmelsesviis var det, der er erlagt i Told for de Rør, der ere brugte til Anlæggene. Det er ikke Tolden, som man vil have erstattet, men det er en Hjælp, der forlanges til Dækning af store Bekostninger, som de Herrer have anvendt i det almindelige Landvæsens Interesser; navnlig vil Provst Krarup hverken nu eller senere kunne erholde fuldstændigt Udbytte af Anlægget, fordi han har gjort det paa en Eiendom, som neppe er stor nok til at bære de Omkostninger, der ere anvendte derpaa. Man kunde vel sige, at han skulde have taget med i Betragtningen, at et saadant Anlæg ikke kunde svare Regning; men